

In memoriam Geerit Houtman

Hans Steur

Op 13 februari 1996 overleed ons erelid Geerit Houtman te Hoorn na een ziekbed van enkele weken. Hij werd 89 jaar, een leeftijd van zeer sterken.

En sterk was hij, zijn leven lang. Hij had een onuitputtelijke energie die hij vrijwel geheel wijdde aan zijn grote liefde: de natuur in vele facetten.

Niet voor niets werd hij in de vele huldigingen die hem ten deel vielen, en in de toespraken bij de crematie, afgeschilderd als één van degenen die het werk van Jac. P. Thijssse en E. Heimans voortzetten. Zijn belangstelling voor de natuur werd definitief gewekt door het boekje "In Sloot en Plas", dat hij op 12-jarige leeftijd las. En zijn eerste eigen publicatie, in het blad "Amoeba" van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, die hij in 1925 als 18-jarige schreef, wekt bij de lezer dezelfde nostalgische gevoelens als het lezen van de boekjes van Heimans en Thijssse. Hier volgen de eerste alinea's:

"Een leemgroeve

't Was op één van de zeldzame, zonnige, vrije dagen in Juli '24, dat wij 't plekje ontdekten, waarover ik van plan ben iets te gaan schrijven.

We waren ongeveer twee uur van Nijmegen en liepen door 'n holle weg. Op de hellingen langs die weg, stonden mooie planten, zoals Hemelssleutel, Gele Dovenetel, 'n paar zeggesoorten, 't smalbladig Wilgenroosje, mooie rode plekken vormend tegen 't groen van de Hazelaar, groote blauwe klokjes van 't Ruig Zandklokje en Riet!!!

Riet, - op een plaats, waar wel 'n kwartier ver in den omtrek nergens water te vinden is, misschien alleen in een put op 'n boerenerf.

Tenminste dat dachten we."

Hij zat toen op de Rijkskweekschool voor Onderwijzers te Nijmegen. Geerit Houtman werd in 1906 geboren te Boskoop als zoon van een

boomkweker en -handelaar. De naam Houtman vertelt wellicht, dat de familie zich al langer met bomen bezighield.

Na het behalen van zijn onderwijzersdiploma ging hij, zoals in die dagen gebruikelijk was, door met het behalen van aktes: hoofdaktes, handenarbeid, tuinbouw, tuinarchitectuur, landbouw, Frans en tenslotte de middelbare akte voor biologie: K4. Dat alles deed hij tijdens diverse banen als onderwijzer, onder meer in Gouda en Zaandam en vanaf 1942 tijdens zijn leraarschap aan de Rijks Middelbare Tuinbouwschool te Hoorn.

Hij was een begaafd leraar, die door zijn oudleerlingen altijd in ere gehouden werd. Het lesgeven ging hem gemakkelijk af. Hij kon dan ook niet begripen, dat de leraren van de hbs (zoals hij de huidige middelbare school is blijven noemen) er nu zo'n moeite mee hebben.

Zijn vertelkunst zorgde er ook voor, dat de ontelbare lezingen die hij hield voor de afdelingen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, de Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, de Nederlandse Entomologische Vereniging

en onze NGV altijd druk bezocht werden. En dat hij daarbij de dia's één voor één in de projector stopte, hinderde niemand. Alle vier verenigingen hebben hem tot erelid benoemd.

Het zwaartepunt van zijn activiteiten heeft gelegen in de KNNV. Hij schreef een zeventigtal artikelen voor het blad "Natura" en was hoofdbestuurslid vanaf 1952 met de uitgeverij als speciale opdracht. In 30 jaar tijd heeft hij de uitgave van zo'n 30 boeken en 150 Wetenschappelijke Mededelingen (WM's) verzorgd. In deze WM's werden (en worden) dikwijls planten- en diergroepen behandeld, waarover elders weinig gepubliceerd is. Bij voorbeeld springstaartjes, zonnediertjes, Cladonia's. Na het verschijnen leefde telkens de belangstelling voor zo'n groep op. Grote verdienste van Houtman

was, dat hij de potentiële auteur-deskundige met grote volharding bracht tot het inleveren van kopij. "Niemand is veilig voor Houtman", werd gezegd. De geologie was een late roeping. Vanaf 1959 is hij lid geweest van de NGV en een paar jaar maakte hij deel uit van het hoofdbestuur. Vanaf 1962 heeft hij vijftien artikelen in Grondboor & Hamer gepubliceerd, waarvan vooral zijn reisbeschrijvingen naar Scandinavië beroemd zijn geworden. Velen hebben deze verslagen als leidraad genomen bij hun vakantie-reizen. Ook zijn beschrijving van fossielvondsten op de Noord-Hollandse dijken is klassiek geworden.

In deze periode heeft hij er voor gezorgd, dat de drie gebieden in Nederland waar bij uitstek geologie bedreven kan worden: Zuid-Limburg, de Achterhoek en Twente, in WM's uitgebreid behandeld werden.

Houtman was Officier in de Orde van Oranje Nassau en hij is onderscheiden met de Heimans en Thijssse-prijs.

Met Geerit Houtman heeft de vereniging een bijzonder man verloren.